

“DAT HADDEN WE NOOIT GEDACHT!”

Een uitspraak van een verbouwereerde en geëmotioneerde ouder op de arrestatie van een zweminstructeur. Het gaat hier over kinderen die watervrees hebben of gehandicapt zijn. Maar het kan in alle sporten en op alle niveaus voorkomen. Gedrag zonder enige bijbedoeling en waar een ander toch last van heeft of ongemakkelijk door voelt wordt in het algemeen met een excuus opgelost en zal niet meer voorkomen. Echter iemand die erop uit is anderen te misbruiken zal een omgeving zoeken waar hij of (en soms een) zij zijn gang kan gaan en maakt gebruik van gebrek aan beleid en afspraken omtrent ongewenst gedrag. De NOC*NSF heeft in 1997 met sportbonden een convenant afgesloten waarin gedragsregels zijn opgesteld. Gemiddeld worden er 100 zaken per jaar bij het Meldpunt SI gemeld, dit is een topje van de ijsberg. Een derde van de meldingen betreffen aanranding, verkrachting en langdurig seksueel misbruik. Van deze slachtoffers is 95% jonger dan 20 jaar en 60% zelfs jonger dan 16 jaar. Het meldpunt verwijst voor verder advies en ondersteuning bij incidenten door naar de NOC*NSF poule van vertrouwenspersonen en adviseurs die ondersteuning en advies bij incidenten geeft aan zowel slachtoffers, beschuldigen als sportorganisaties.

Bewijs van goed gedrag

De laatste jaren zijn er discussies over het bewijs van goed gedrag. Dit bewijs wordt alleen niet afgegeven als iemand veroordeeld is door de rechter. Iemand die zich (seksueel) ongewenst gedraagt, kan uit handen blijven van justitie. Dat kan door allerlei redenen komen. Veel voorkomend is dat er geen melding of klacht wordt ingediend bij de politie. Soms is de zaak ook niet dusdanig ernstig dat het tot een aangifte of melding leidt. Maar dan kan de sportbond of sportvereniging nog wel wat. Bij de meeste sportbonden is ongewenst gedrag, waaronder nadrukkelijk seksuele intimidatie valt strafbaar. Is er een klachtenprocedure en veelal een tucht- of strafcommissie die daar na hoor en wederhoor uitspraak doet. In de sport is er het Instituut Sport Rechtspraak (ISR). Daar hebben verschillende sportbonden zich aangesloten. De ISR heeft een speciale kamer om seksuele intimidatie zaken te behandelen. Daar zitten mensen in die verstand hebben van deze problematiek. Mogelijk is jouw bond bij het ISR aangesloten.

Groot zelf oplossend vermogen

Voor een sportvereniging is het uiterst vervelend als er zich een zaak voordoet. Nu staat de sport ook bekend om het grote zelf oplossend vermogen. De zaak wordt gebagatelliseerd, het slachtoffer wordt beticht van uitlokking, de aangeklaagde krijgt een mondelinge waarschuwing, wordt “ontslagen” bij of verwijderd (als vrijwilliger) van de club of vertrekt zelf omdat de grond te heet wordt onder de voeten, waardoor hij zonder problemen bij een andere club aan de slag kan. Pas als er door een tucht- of strafcommissie of rechter een uitspraak ligt kan een pleger op de “zwarte lijst” van de NOC*NSF geplaatst worden. Deze lijst is goedgekeurd door het College Bescherming Persoonsgegevens voor een van te voren vastgestelde periode. Daar kunnen verenigingen en sportbonden navraag doen of de sollicitant bekend is. Navraag doen (referenties vragen) bij een vereniging(en) waar iemand al eerder gewerkt heeft levert niet altijd de juiste informatie op. Hij kan immers een heel goede trainer/coach zijn.

Risicofactoren

Uit onderzoek naar seksuele intimidatie en misbruik in de sport is bekend welke factoren risicoverhogend kunnen werken. Het beantwoorden van vragen kan u helpen inzicht te krijgen in de risicofactoren die bij uw vereniging van toepassing zijn. Die vragen zijn te vinden op NOC*NSF, homepage, zoeken: seksuele intimidatie, onderwerp 26.

Preventie helpt

Verenigingen kunnen zelf veel doen aan het zoveel mogelijk voorkomen van ongewenst gedrag. Van pesten tot seksuele intimidatie moeten aandachtgebieden zijn van besturen en kaderleden. Als het over pesten gaat zeggen “dat het niet een taak is van de vereniging”, onderschat de impact van het verenigingsleven op een jonge sporter.

Pesten en seksuele intimidatie komt in de sport meer voor dan ons lief is. Dit onderwerp wordt vaak ervaren als eng en bedreigend. Vaak is men bang leden te verliezen, maar het blijkt dat als er een duidelijk beleid wordt gevoerd het vertrouwen in de sportvereniging toeneemt.

“Het komt bij ons niet voor”, is een veel gehoorde opmerking van bestuurders. “Moeten wij ons daar ook al mee bezig houden?”, is er ook een. Realiseer je dat de schade die pesten en seksuele intimidatie aanricht groot is. Een veilige sportomgeving is voor iedereen belangrijk. Voor de bestuurders, de sporters, het kader en de ouders. Preventief beleid helpt om (potentiële) daders te ontmoedigen. Het helpt ook ongewenst situatie voor te zijn. Het belangrijkste is dat wordt voorkomen dat sporters de sport de rug toe keren of blijvende schade oplopen. Verenigingen stellen steeds vaker een vertrouwenscontactpersoon aan, die laagdrempelig aanspreekbaar is bij incidenten en mee kan werken aan het opzetten van beleid ongewenst gedrag.

Zorg bij uw vereniging dat ongewenst gedrag en seksuele intimidatie wordt voorkomen en dat het kaderleden ook zelf op de hoogte zijn van het aandeel dat ze zelf kunnen leveren om pesten en seksuele intimidatie tegen te gaan. Laten we zorgen voor een veilige sportomgeving voor de (jonge) leden en kader en dat iedereen plezier in zijn sport kan beleven.

Bij de NCS en de provinciale Sportservice kunt u informatie inwinnen voor ondersteuning voor het invoeren van preventief beleid en procedures. Ook kunnen er voorlichtingen of themabijeenkomsten verzorgd worden aan het bestuur en kader.

18 juni 2009